

Datum: 28-5-2025

REACTIE DELTALINQS

OP CONCEPTVISIE DUURZAAM KOOLSTOFGEBRUIK IN DE CHEMISHE INDUSTRIE

Deltalinqs is de ondernemersvereniging van 95% van de bedrijven in de Rotterdamse haven. Onze leden komen uit 14 verschillende kernsectoren, die via Deltalinqs met elkaar verbonden worden. Binnen de transitie naar de circulaire economie zijn al deze spelers, van havenbedrijven tot industrie en logistiek belangrijke schakels in de transitie. Het circulaire materialenplan is met name relevant voor de huidige en nieuwe industrie in het Rotterdamse havengebied.

Deltalinqs waardeert het traject dat is doorlopen voor het opstellen van deze visie op duurzame koolstof en prijst de samenwerking met vertegenwoordigers uit de industrie en experts. Als vertegenwoordiger van de bedrijven in de Rotterdamse haven, met specifieke aandacht voor de chemische industrie, delen wij graag het perspectief van het Rotterdamse industriecluster op de voorgestelde visie.

Hoe verwacht u dat deze visie effect heeft op u of uw organisatie?

De gepresenteerde conceptvisie op duurzame koolstof in de chemische industrie biedt een route richting 2050 voor een noodzakelijke transitie binnen de sector. Deltalinqs onderschrijft dit belang en zet zich actief in om bedrijven in de regio te ondersteunen bij deze transitie. Daarvoor is ruimte nodig voor ombouwen – zoals erkend in de visie. Op dit moment is die ruimte er niet voldoende. Het is bovendien essentieel dat bedrijven en technologieën kunnen opschalen, met name richting de middellange termijn.

De verwachting is dat deze visie grote impact zal hebben op de bestaande (petro)chemische industrie in de Rotterdamse haven – een kernsector voor de regio. De betrokken bedrijven erkennen het belang van het terugdringen van fossiele grondstoffen, maar lopen tegen praktische belemmeringen aan die de transitie bemoeilijken. Deltalinqs herkent de noodzaak van diversificatie in koolstofbronnen, technologieën en producten, maar onderstreept dat dit alleen werkt als het daadwerkelijk mogelijk wordt gemaakt. Hoewel de visie een lange-termijnperspectief schetst, is dat moeilijk realiseerbaar zolang de korte termijn vol onzekerheden zit. Essentiële randvoorwaarden hiervoor zijn:

- Een functionerende markt voor duurzame producten, waarin een meerprijs geaccepteerd wordt, is essentieel.
- Daarnaast is het noodzakelijk dat bedrijven toegang krijgen tot duurzame grondstoffen via:
 - Importmogelijkheden van secundaire grondstoffen. Import is, net als nu, inherent aan de toekomstige mix van grondstoffen. Zeker voor een industrieel cluster als Rotterdam, dat produceert voor Nederland én Europa, verdient dit meer aandacht in de visie.
 - Een werkbare einde-afvalstatus. Deze moet passen bij een circulaire economie en niet voortkomen uit een lineaire denkwijze.
 - Een efficiënte vergunningverlening. Deze moet ruimte bieden aan bedrijven om te kunnen investeren en transformeren.

Tegelijkertijd ziet Deltalinqs ook de kansen binnen de koolstoftransitie voor het Rotterdamse haven. Wij zijn bij uitstek geschikt voor het succesvol volbrengen van deze transitie. De haven is een logistiek knooppunt van wereldformaat, waar de diversiteit aan grondstoffen en producten snel en efficiënt verwerkt kan worden. De chemische industrie is van strategisch belang voor het dagelijks leven en de autonomie van Europa – en wil dat blijven. Daarvoor zijn echter cruciale randvoorwaarden nodig:

- Een verbeterd investeringsklimaat – dit vraagt om erkenning in de visie.
- Rendabele businesscases – de koolstoftransitie in energie-intensieve industrie kan niet los worden gezien van de hoge energiekosten in Nederland.
- Opschaalbaarheid van technologieën – het moet niet alleen technisch kunnen, maar ook economisch haalbaar zijn.
- Robuuste infrastructuur – zoals de Delta Rhine Corridor, die noodzakelijk is voor de aanvoer van duurzame grondstoffen en energie.
- Nieuwe duurzame chemie vraagt om extra fysieke ruimte – bijvoorbeeld door zeewaartse uitbreiding van het havengebied en heldere ruimtelijke ordening.

Wat zijn volgens u de belangrijkste elementen voor de overgang naar gebruik van duurzame grondstoffen in de chemie? En op welke punten wijkt dit af van de beschreven visie?

De visie mist focus op bedrijven die nú al producten maken die ook in de duurzame toekomst noodzakelijk blijven als onderdeel van de Europese duurzame koolstofindustrie.

Datum: 28-5-2025

- De chemie bedrijven en producten verdwijnen niet, maar zijn er kansen voor ombouw door het vervangen van de fossiele grondstoffen en productie met duurzame energie. In de praktijk zien we echter dat veel chemieproductie al verloren is gegaan, met gevolgen voor zowel de chemie als de verwerkende industrie. Er is te weinig aandacht in de visie voor het actief behouden en ondersteunen van strategische chemiebedrijven bij hun transitie.
- Ombouw als transitiepad wordt genoemd, maar verdient prioriteit boven afbouw. Dit vraagt om actieve beleidssteun.
- De korte termijn ontbreekt. Zonder concreet beleid voor de komende jaren bestaat het risico dat bedrijven verdwijnen voordat de transitie goed en wel is begonnen. Denk aan tijdelijke steunmaatregelen, bescherming tegen niet-duurzame import en zekerheid voor investeringen.
- Europese afstemming is cruciaal. De industrie in Rotterdam opereert in een internationale context. De randvoorwaarden die voor de transitie nodig zijn, hangen grotendeels samen met Europees beleid. Nederland moet daarin proactief optreden – bijvoorbeeld rond regelgeving voor einde-afvalstatus en productnormen. Nationale koppen zijn dus onwenselijk.

Wat wilt u namens uzelf of uw organisatie meegeven in de verdere uitwerking van deze visie in de latere beleidsagenda?

Deltalings denkt graag actief mee over de uitwerking van het uitvoeringsprogramma dat volgt op deze visie. In samenwerking met het Havenbedrijf Rotterdam en onze leden leveren wij graag inhoudelijke input, met een focus op de realisatie van concrete projecten op de korte en middellange termijn. Deze moeten bijdragen aan het verduurzamen van de koolstofproductie én het versterken van het chemiecluster in Rotterdam.